

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

III. ÚS 262/2018-12

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí senátu 17. júla 2018 predbežne prerokoval sťažnosť obchodnej spoločnosti E & S Investments Slovakia, s. r. o., Prievozská 4D, Bratislava, zastúpenej advokátskou kanceláriou PERSPECTA Legal, s. r. o., Prievozská 4D, Bratislava, v mene ktorej koná advokát a konateľ JUDr. Ing. Igor Hudoba, PhD., vo veci namietaného porušenia jej základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky, práva na prerokovanie veci v jej prítomnosti podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd rozhodnutím Krajského súdu v Bratislave č. k. 2 Cob 151/2017-112 z 22. augusta 2017 a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť obchodnej spoločnosti E & S Investments Slovakia, s. r. o., o d m i e t a ako zjavne neopodstatnenú.

O d ô v o d n e n i e :

I.

1. Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 5. júna 2018 doručená sťažnosť obchodnej spoločnosti E & S Investments Slovakia, s. r. o.,

Prievozska 4D, Bratislava (ďalej len „sťažovateľka“, v citáciách len „sťažovateľ“), vo veci namietaného porušenia jej základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 a čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) uznesením Krajského súdu v Bratislave (ďalej len „krajský súd“) č. k. 2 Cob 151/2017-112 z 22. augusta 2017 (ďalej len „napadnuté uznesenie“).

2. Z obsahu sťažnosti a jej príloh vyplýva, že na Okresnom súde Bratislava II (ďalej len „okresný súd“) je pod sp. zn. 42 Cb 122/2017 vedené konanie vo veci žalobcu [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ] (ďalej len „žalobca“), proti sťažovateľke.

3. Sťažovateľka tvrdí, že až z oznámenia [REDAKOVANÉ], sa dozvedela o existencii uznesenia okresného súdu č. k. 42 Cb 122/2017-47 z 8. júna 2017, ktorým okresný súd nariadil voči sťažovateľke zabezpečovacie opatrenie, a to zriadenie záložného práva v prospech žalobcu na vyplatenie peňažných prostriedkov z jej bankových účtov vedených v [REDAKOVANÉ], v celkovej výške istiny 405 000 €, a žalobcovi priznal náhradu trov konania v plnom rozsahu.

4. Sťažovateľka v podstatnej časti svojej sťažnostnej argumentácie uvádza:

«Proti Uzneseniu súdu prvej inštancie podal Sťažovateľ v súlade s § 355 a nasl. zákona č. 160/2015 Civilného sporového poriadku v platnom znení (ďalej len „CSP“) odvolanie, a to aj z dôvodu, že súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces (§ 365 ods. 1 písm. b) CSP).

Sťažovateľovi bolo až dňa 17.08.2017 umožnené nahliadnuť do súdneho spisu v tejto veci. Pri tomto nahliadnutí sa Sťažovateľ dozvedel, že Uznesenie súdu prvej inštancie malo byť Sťažovateľovi doručované už 19.06.2017 a 20.06.2017 mala byť táto zásielka vrátená súdu prvej inštancie ako nedoručená.

Sťažovateľ okamžite v ten istý deň podal na [REDAKOVANÉ] reklamáciu ohľadom spôsobu doručovania zásielky obsahujúcej Uznesenie súdu prvej inštancie.

Sťažovateľovi boli v rozhodnom čase a aj v súčasnosti sú doručované poštové zásielky na adresu sídla podľa obchodného registra, a to pred termínom 19.06.2017, ako aj po tomto termíne. Sťažovateľ má priestory, ako aj poštovú schránku riadne označenú svojim obchodným menom. Sťažovateľ tieto skutočnosti preukazuje prílohami k reklamačnému listu Sťažovateľa pre [REDAKOVANÉ]

Sťažovateľa ako adresáta zásielky bolo a je možné zistiť na adrese sídla v súlade s poštovými podmienkami [REDAKOVANÉ] Zásielku s Uznesením súdu prvej inštancie z tohto dôvodu bolo možné doručiť Sťažovateľovi (t.j. bola doručiteľná) a nemala byť vrátená odosielateľovi.

Sťažovateľ v priebehu konania na odvolacom súde podaním doručeným súdu dňa 24.08.2017 upozornil odvolací súd, že poštová zásielka s Uznesením súdu prvej inštancie nebola Sťažovateľovi nikdy riadne doručovaná a nebola Sťažovateľovi doručená. Z týchto dôvodov nemohla pre Uznesenie súdu prvej inštancie nastať fikcia doručenia.

Sťažovateľovi bolo dňa 26.09.2017 doručené uznesenie Krajského súdu v Bratislave sp. zn. 2Cob/151/2017-112 zo dňa 22.08.2017, ktorým odvolací súd odmietol odvolanie Sťažovateľa proti Uzneseniu súdu prvej inštancie ako oneskorene podané a priznal Žalobcovi náhradu trov odvolacieho konania v plnom rozsahu (ďalej len „Napadnuté uznesenie“).

Sťažovateľ navrhuje, aby Ústavný súd Slovenskej republiky vykonal dokazovanie súdnym spisom v tejto veci vedenej na Okresnom súde Bratislava II.

... s ohľadom na ďalej uvedené argumenty máme za to, že Napadnutým uznesením došlo k porušeniu ústavného práva Sťažovateľa podľa článku 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky na verejné prerokovanie veci a práva na súdne konanie v súlade s procesnými predpismi podľa článku 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky na prerokovanie veci v jeho prítomnosti a podľa článku 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd.

Proti Napadnutému uzneseniu podal Sťažovateľ v zákonnej lehote dovolanie. Najvyšší súd Slovenskej republiky ako dovolací súd uznesením sp. zn. 50bdo/12/2018 zo dňa 27.03.2018 dovolanie Sťažovateľa odmietol.»

5. Na základe uvedených skutočností sťažovateľka žiada, aby ústavný súd o jej sťažnosti rozhodol nálezom, ktorým by vyslovil porušenie základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy, práva na prerokovanie veci v jej prítomnosti podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru napadnutým uznesením krajského súdu z 22. augusta 2017, predmetné uznesenie zrušil a vec vrátil krajskému súdu na ďalšie konanie a nahradil jej trovy konania.

II.

6. Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd. Podľa čl. 140 ústavy podrobnosti o organizácii ústavného súdu, o spôsobe konania pred ním a o postavení jeho sudcov ustanoví zákon.

7. Ústavný súd podľa § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) každú sťažnosť predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti sťažovateľa, ak tento zákon neustanovuje inak. Pri predbežnom prerokovaní každého návrhu ústavný súd skúma, či dôvody uvedené v § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde nebránia jeho prijatiu na ďalšie konanie. Podľa tohto ustanovenia návrhy vo veciach, na ktorých prerokovanie nemá ústavný súd právomoc, návrhy, ktoré nemajú náležitosti predpísané zákonom, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania. Ústavný súd môže odmietnuť aj návrh, ktorý je zjavne neopodstatnený.

8. Podľa ustanovenia § 343 ods. 1 zákona č. 160/2015 Z. z. Civilný sporový poriadok v znení neskorších predpisov (ďalej aj „CSP“) zabezpečovacím opatrením môže súd zriadiť záložné právo na veciach, právach alebo na iných majetkových hodnotách dlžníka na zabezpečenie peňažnej pohľadávky veriteľa, ak je obava, že exekúcia bude ohrozená.

Podľa odseku 2 citovaného ustanovenia záložné právo sa zriaďuje vydaním uznesenia o zabezpečovacom opatrení. Záložné právo vzniká zápisom do príslušného registra.

Podľa odseku 3 citovaného ustanovenia výkon záložného práva môže nastať až po tom, ako bola pohľadávka právoplatne priznaná súdnym rozhodnutím.

Podľa ustanovenia § 344 CSP ustanovenia o neodkladnom opatrení sa použijú primerane aj na zabezpečovacie opatrenie.

9. Ústavný súd považuje za potrebné poukázať na relevantné časti odôvodnenia uznesenia Najvyššieho súdu Slovenskej republiky č. k. 5 Obdo 12/2018 z 27. marca 2018, ktorým dovolanie sťažovateľky odmietol, v ktorom sa uvádza:

„Z obsahu spisu vyplýva, že po vydaní uznesenia súdu prvej inštancie, ktorým bolo nariadené zabezpečovacie opatrenie, podal žalobca dňa 22.8.2017 osobne do podateľne žalobu na zaplatenie sumy 200.000,- Eur s príslušenstvom (na čl. 91 spisu), ktorá zodpovedá zabezpečeniu nároku uplatneného v rámci návrhu na nariadenie zabezpečovacieho opatrenia.

... k obdobným záverom došiel Najvyšší súd Slovenskej republiky v rozhodnutí sp. zn. 3 Cdo/157/2017 v súvislosti s nariadením neodkladného opatrenia, kedy konštatoval, že vylúčením prípustnosti dovolania proti takému uzneseniu odvolacieho súdu o nariadení neodkladného opatrenia, ktoré nie je rozhodnutím vo veci samej, právna úprava obsiahnutá v § 420 CSP zohľadňuje, že v prípade takého rozhodnutia ide (len) o dočasné procesné opatrenie súdu, trvanie ktorého je obmedzené a môže byť za podmienok uvedených v zákone zrušené. Neodkladné opatrenie má v takomto prípade nastoliť určitý stav len dočasne a bez ujmy na konečnú, definitívnu ochranu poskytovanú až rozhodnutím súdu vo veci samej. Zákonodarca tu bezpochyby zohľadnil, že procesné nesprávnosti súdov, ku ktorým pri tom môže dôjsť, sa v takom prípade vyznačujú nižšou intenzitou porušenia procesných oprávnení strán sporu (obdobne sp. zn. 8Cdo/83/2017, sp. zn. 5 Obdo 76/2016). Od tejto

linie ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu nemá dovolací súd dôvod odchyliť sa ani v tejto veci.“

10. Z čl. 127 ods. 1 ústavy vyplýva, že právomoc ústavného súdu poskytnúť ochranu základným právam a slobodám sa uplatňuje na princípe subsidiarity, podľa ktorého ústavný súd poskytuje uvedenú ochranu iba vtedy, ak ju neposkytujú všeobecné súdy.

11. Ústavný súd už vo viacerých svojich doterajších rozhodnutiach v podobných súvislostiach vyslovil názor, že rozhodnutím o nariadení neodkladného opatrenia, prípadne rozhodnutím o zrušení nariadeného neodkladného opatrenia vydaným v rámci občianskoprávneho konania môže súd porušiť základné právo alebo slobodu účastníka súdneho konania, avšak takéto porušenie by sa mohlo stať predmetom konania podľa čl. 127 ods. 1 ústavy len vtedy, ak by mu nebolo možné poskytnúť ochranu prostredníctvom účinného právneho prostriedku nápravy dostupného účastníkovi konania pred všeobecnými súdmi (princíp subsidiarity) (III. ÚS 281/07).

12. Reflektujúc na uvedené východiská (bod 8 až 12 odôvodnenia tohto uznesenia) ústavný súd konštatuje, že realizácia inštitútu zabezpečovacieho opatrenia vo veci sťažovateľky ako zabezpečovacieho prostriedku v civilnom procese nemôže sama osebe opodstatniť záver o porušení práva fyzickej osoby alebo právnickej osoby vyplývajúceho z ústavy alebo dohovoru, pretože zákon poskytuje sťažovateľke primeranú a efektívnu ochranu pred prípadným neopodstatneným a nezákonným obsahom takéhoto rozhodnutia aj počas konania vo veci samej. Keďže teda túto ochranu považuje ústavný súd jednak za účinnú a jednak za dostupnú, účastník súdneho konania sa jej preto nemôže súčasne dovoliavať aj prostredníctvom sťažnosti pred ústavným súdom (*mutatis mutandis* II. ÚS 37/00, I. ÚS 46/00, I. ÚS 148/03, I. ÚS 49/07, III. ÚS 281/07).

13. Na druhej strane však treba pripustiť, že ústavný súd už v rámci svojej rozhodovacej činnosti pristúpil k preskúmaniu niektorých rozhodnutí o predbežných opatreniach (neodkladných opatreniach, zabezpečovacích opatreniach podľa Civilného sporového poriadku), zásadne však išlo o ojedinelé prípady charakterizované výnimočnými

okolnosťami veci. V tejto súvislosti ústavný súd judikoval, že zasiahnuť do rozhodnutí všeobecných súdov o predbežných opatreniach (neodkladných opatreniach podľa Civilného sporového poriadku a Civilného mimosporového poriadku) môže iba za predpokladu, že by takýmto rozhodnutím všeobecného súdu došlo k procesnému excesu, ktorý by zakladal zjavný rozpor s princípmi spravodlivého procesu majúci charakter svojvôle (obdobne III. ÚS 169/2010, III. ÚS 281/07).

14. Ústavný súd je toho názoru, že sťažovateľkou namietané rozhodnutie krajského súdu takéto známky zjavnej svojvôle nenesie. Krajský súd v odôvodnení svojho rozhodnutia právny záver o nariadení zabezpečovacieho opatrenia náležite odôvodnil, keď uviedol: „V odvolaní odporca účinne nespochybnil doručenkú ako verejnú listinu, neponúkol dôkaz, že doručovanie bolo neúčinné. Tvrdenie, že súd prvej inštancie mu písomnosť nedoručil a o uznesení sa dozvedel až od pracovníčky [REDAKOVANÉ], nie je spôsobilé vyvrátiť domnienku správnosti doručovania a údajov na doručenke v spojitosti s reklamačným konaním. Podľa súdnej judikatúry ak doručenka neobsahuje údaje pre posúdenie účinnosti doručenia, súd nemôže bez ďalšieho prijať záver o účinnosti doručenia a prešetreniu ďalších, na doručenke neuvedených údajov, sa v takomto prípade nevyhne (Nález ÚS SR z 9.4.2009 IV.ÚS 379/08, rozsudok NS SR sp.zn. 1Cdo 146/2009). Odvolací súd neprijal záver o správnosti doručenia bez prešetrenia údajov neuvedených na doručenke. Z reklamačného konania vyplynulo, že zásielka sa vrátila súdu ako nedoručená z dôvodu, že adresát je neznámy. Tieto skutočnosti odporca účinne nevyvrátil, ani nenavrhol dôkaz na preukázanie týchto skutočností.“

15. Krajský súd poskytol akceptovateľné vysvetlenie k podstate problému, o ktorý je opretá celá sťažnosť: okolnosť ne/účinného doručenia uznesenia okresného súdu, resp. nesprávne použitá fikcia doručenia, ktorá mala za následok odmietnutie odvolania sťažovateľky krajským súdom ako oneskorene podaného. Pokiaľ sťažovateľka opiera svoje tvrdenie o nedoručení prvostupňového rozhodnutia o list [REDAKOVANÉ], z 19. septembra 2017 (ktorý však sťažovateľka ústavnému súdu nepredložila), je zjavné, že krajský súd ním v čase rozhodovania o jej odvolaní nedisponoval.

16. Ústavný súd tak konštatuje, že sťažnosť voči uzneseniu krajského súdu bolo potrebné podľa § podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde odmietnuť ako zjavne neopodstatnenú.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 17. júla 2018